

Norges første kvinnelige karkirurg, Kirsten Krohg-Sørensen, er kjent for å jobbe skjorta av seg. – Jeg har en enkel hjerne og får adrenalinkick av å sy en pen anastomose, fastslår hun.

Intervjuet: Kirsten Krohg-Sørensen

Et bløthjertet rivjern

«Norges sterkeste karkirurg er kvinne og heter Kirsten Krohg-Sørensen. Hun jobber skjorta av de fleste mannfolk, er vennlig og blid. Hun har jobbet seg frem og opp uten å ha blitt kvotert inn noe sted (noen vil si tvert imot), og hun tar de tyngste og vanskeligste pasientene innen faget.»

Beskrivelsen av Kirsten Krohg-Sørensen kom fra en mannlig kollega som ble bedt om å anbefale oss en karkirurg å intervju. Jeg så med skrekkblandet fryd frem til å møte dette rivjernet av en kvinne.

– Du kan bare be dem calle på meg i resepsjonen når du kommer på ettermiddagen, instruerer Kirsten Krohg-Sørensen på en noe avslepen årdalsdialekt. De rul-lende r-ene er usedvanlig milde til å komme fra en innfødt årdøl. Men så er hun også kjent for å ha et usedvanlig mildt og varmt vesen, denne damen. Hun blir sjelden oppkavet, og skulle det være slik at hun blir en anelse stresset, så er det ingen som merker noe til det. Kirsten Krohg-Sørensen bevarer alltid roen.

– Har du vakt?

– Nei, ikke akkurat. Men jeg er aldri hjemme fra sykehuset før i sju-åttetiden på kvelden uansett, så bare gi lyd når du er fremme på Rikshospitalet, du.

Det skal vise seg at de lange dagene på Thoraxkirurgisk avdeling ofte strekker seg enda lenger enn det Kirsten Krohg-Sørensen gir uttrykk for på telefonen. I tillegg til at hun har overlegevakt ved avdelingen hvert fjerde døgn, fungerer det slik at man stiller opp ved behov. Og behov er det ofte.

– Jeg blir kalt ut like ofte utenom vakt. Da er det stort sett snakk om aneurismer eller kritisk underkstremitetsiskemi. Det blir dessverre ikke så mye tid til annet enn jobb og familie, men jeg føler ikke at det er noe offer, understreker hun.

Ivrer for det sjeldne og rare

Kirsten Krohg-Sørensen er den eneste overlegen ved avdelingen som kun driver med karkirurgi, de fleste thoraxkirurgene har dobbelt spesialitet. Det betyr at hun ofte må

trå til når det kommer inn dårlige pasienter innenfor hennes fagfelt. Det opplever hun ikke som en belastning, tvert imot er det et givende aspekt ved jobben.

– Avdelingen her driver med mye forskjellig, og vi har subspecialister på mange områder. Vi er jo endestasjonen, det er hit de rare og utfordrende problemstillingene kommer til slutt. Vi som jobber her, har nok både et usedvanlig sterkt engasjement for jobben vår og vilje til å trå til både på vakt og utenom vakt. Typisk for oss som er ansatt her på avdelingen, er at vi bruker mye tid på jobben fordi vi har lyst. Vi er nok en temmelig selektert gruppe som har faget som hovedinteresse i livet. Vi legger mye prestisje i arbeidet på den måten at vi stadig ønsker å utvikle faget videre. Det råder en iver etter å få til ting, og vi er ikke redde for å prøve ut nye metoder når det kan redde liv, forteller hun oppglødd.

Den sympatiske kirurgen forteller om fagfeltet sitt med en så ektefølt iver at selv de av oss med størst aversjon mot skalpeller kan kjenne en viss entusiasme.

– Etter alle disse årene synes jeg fortsatt at fagfeltet er utrolig interessant og utfordrende. Det kommer stadig inn pasienter med problemstillinger jeg ikke har sett før, så jobben blir aldri rutine. Jeg får fortsatt opp pulsen når jeg blir kalt ut, og blir veldig oppildnet når jeg får til det jeg skal under operasjonen. Jeg har en enkel hjerne og får adrenalinkick av å sy en pen anastomose, humrer hun.

Broderi og korssting

Kirsten Krohg-Sørensen hadde ikke planlagt å bli kirurg, langt mindre landets første kvinnelige karkirurg. Lenge kunne hun tenke seg gynekologi, men var åpen for ulike spesialiteter. Allmennpraksis var det eneste hun raskt avskrev.

– Jeg har aldri jobbet så mye som da jeg var i distriktsturnus, sier hun og rister på hodet så fletten tar fart. – Jeg ble imidlertid veldig fascinert av kirurgien i turnustjenesten, og dermed var løpet lagt. Gynekolo-

gien utelukket jeg løpet av de første årene som kirurgisk assistentlege med vakt på fødeavdelingen. Jeg tenker tilbake på den tiden med skrekk, fordi jeg følte meg så utrygg i situasjonen.

Kirsten Krohg-Sørensen er stolt av jobben sin og av medarbeiderne sine, og gleder seg fortsatt til å gå på jobb hver dag. Det eneste hun beklager er at hun i voksen alder ikke har fått utforske meningsinnholdet i ordet «hobby» i særlig grad. Det kreves fritid for å dyrke fritidsinteresser, og det er det knapt med for den engasjerte karkirurgen. Men det betyr slett ikke at hun ikke har kreative sider. Under oppveksten i Årdal var de fleste klærne hennes både egendesignet og egenprodusert, og fritiden gikk med til håndarbeid. Den unge Kirsten sydde, heklet og strikket og kunne slå i bordet med en rekke ulike broderiteknikker.

– Jeg var nok en håndverkertype, og drev mye med broderi og håndarbeid på hobbybasis. Jeg er glad i pirkearbeid som krever stor grad av nøyaktighet, og når man skal sy på blodårer, er jo det en fordel. Karkirurgi er sånn sett den perfekte arena for å utøve begge deler samtidig. Så egentlig har jeg vel bare gjort fritidssystemene til jobb. Da går jeg kanskje ikke glipp av så mye på hobbyfronten likevel?

Familieplanlegging

Ambulansehelikopteret treffer landingsplassen elegant bak Kirsten Krohg-Sørensens hode. Fra kontorpuhlen har hun orkes-terplass til ankomst og avgang Rikshospitalet, og det kan jo være greit, ettersom det ikke så rent sjelden er operasjonssalen hennes som er passasjerenes destinasjon. Larmen fra rotorene overdøver stemmen hennes, men hun ser ikke ut til å la seg affisere nevneverdig av det. Hun er vant til å beholde konsentrasjonen selv om det stormer litt rundt henne, og forteller uførtro-dent videre om hvordan eldstesønnen endret dialekt hver gang familien flyttet. Han rakk å snakke telemarking, sogning og nordlending før Krohg-Sørensens endelig landet

Kirsten Krohg-Sørensen

Født 8. oktober 1953

- Cand.med. Universitetet i Bergen 1980
- Dr.med. Universitetet i Oslo 1993
- Norges første kvinnelige karkirurg i 1991
- Seksjonsoverlege i karkirurgi, Thoraxkirurgisk avdeling, Oslo universitetssykehus, Rikshospitalet, fra 2003
- President i Scandinavian Association for Vascular Surgery 2002–04

Foto Anne Kathrine Sebjørnsen

i Asker, der det fantes besteforeldre som kunne trå til. De to sønnene er født med 12 års mellomrom, også dette et resultat av veloverveid tilrettelegging i forhold til legekarrieren. Den eldste er født da hun var i turnus, den yngste da hun var stipendiat.

– Det fristet ikke med nattevåking mens jeg gikk primærvakt på sykehus, så da måtte det bli sånn, forklarer hun nøkternt.

Fru Krohg-Sørensen må ha en ganske forståelsesfull mann, tenker jeg. Og det bekrefter hun at hun har.

– Heldigvis har vi hatt besteforeldre som har stilt opp, ellers ville det aldri gått. Skolefritidsordningen var ikke oppfunnet da jeg begynte å spesialisere meg, og da var det helt nødvendig med besteforeldre som av og til kunne passe barna etter skoletid. Mannen min har i grunnen aldri klaget på at jeg jobber mye, men det er kanskje fordi han bruker den tiden jeg er på jobb til å dyrke sine interesser. Han klatrer, seiler og driver med karate, skjønner du. Og så er han nok en mye mer sosial type enn meg. Mannen min er rektor og jobber mye for tiden, men det er ikke til å legge skjul på at det er jeg som har tilbrakt mest tid borte fra hjemmet. Dessuten har han har måttet finne seg i å flytte noen ganger for at jeg skulle bli ferdig i turnus og deretter spesialist.

Når de to endelig har fri samtidig og skal lade batteriene, drar de på hytta vest i Jotunheim eller på sjøen med seilbåten, som er ny av året.

– Hytta på høyfjellet brukes mest om vinteren. Om sommeren seiler vi, ofte til Sørlandet eller Sverige. Vi planlegger Vestlandet neste sommer, forteller hun.

Kjønn et ikke-tema

Til tross for at hun ble landets første kvinnelige karkirurg i 1991, har hun aldri opplevd det å være kvinne som noen hindring.

– Nå har det jo kommet en del kvinner i karkirurgien etter hvert, men det er absolutt ønskelig med flere. Egentlig er karkirurgi et fag som er egnet for kvinner rent håndverksmessig, og så er det ikke så stor vaktbelast-

ning. Det er en fordom at dette er vanskelige miljøer å være i. Jeg har bare hatt det morsomt, jeg. Som karkirurg i et thoraxkirurgisk miljø har jeg jobbet litt alene, og ettersom jeg har en nisje for meg selv, konkurrerer jeg ikke om oppgavene. Jeg har aldri angret på at jeg valgte karkirurgi.

Man skulle kanskje tro at det kreves en viss grad av kvasshet for å bli Norges første kvinnelige karkirurg, men den driftige damen er slett ikke kjent for å ha spisse albuer. Tvert imot omtales hun som usedvanlig mild, hyggelig og omtenkning av sine kolleger. Selv tror hun at det er kombinasjonen av et sterkt faglig engasjement, et velutviklet konkurranseinstinkt og en god porsjon forsiktighetstenkning som har ført henne opp og frem. Hun er ingen cowboykirurg, hun forbereder seg grundig på alle eventualiteter før hun kvesser knivene.

– Jeg nok en kirurg som er nøye med både forarbeid og dokumentasjon. Jeg tror jeg berger meg på at jeg forsøker å forbedre meg på alle eventualiteter samt at jeg sørger for at verken pasient eller pårørende har urealistiske forventninger. Jeg er heller på den forsiktige siden.

– Har du opplevd at det gikk galt på tross av grundige forberedelser?

– Det er klart at det har hendt at noe har gått galt eller at det har oppstått uventede komplikasjoner. Alle som jobber her, vet at det kan gå galt selv om man har oddsene på sin side. Det er det forståelse og aksept for. Man lærer seg å takle at folk dør. Det er mye latter og humor her, og det er nok vår måte å beskytte oss på. Man kan jo ikke gå rundt og gråte hele tiden heller.

Høye faglige standarder

Kirsten Krohg-Sørensen er stolt over å arbeide på en avdeling med høyt faglig nivå og trekker frem avdelingens eget kvalitetsregister.

– Vi har en database der vi registrerer antall inngrep og antall komplikasjoner og lager månedlige rapporter. Dette har vi faktisk gjort i over 20 år. Jeg har ikke vært på noen

ammen avdeling der man gjør dette like systematisk. Vi er opptatt av høy faglig kvalitet og dokumentasjon, understreker hun. Hun forteller at det slamres med dørene internt når noe går galt, og at marginene er små for både å gi og få kritikk. Samtidig opplever hun miljøet som romslig og hjertelig.

– Man må tåle å få høre det i korridorene når resultatet ikke blir som forventet. Her lufter man ut og blir ferdig. Vi jobber ofte under press og blir et sterkt team, og det er støtte i miljøet for å prøve seg på risikofylte ting. Miljøet har vært langt giftigere andre steder jeg har jobbet, med intriger og konflikter som aldri ble løst. Jeg opplever det at jeg har et godt apparat rundt meg som en veldig støtte. Men vi burde nok vært flinkere til å komme med tilbakemeldinger i et organisert forum der man kunne gjennomgå det som gikk galt. Inntil for to år siden hadde vi et månedlig komplikasjonsmøte, men så skjed det dessverre ut. Et sånt forum burde vi ha startet opp igjen. Når jeg tenker meg om, så var det i grunnen ganske lærerikt, filosoferer hun.

Oslo universitetssykehus er nettopp etablert, og Kirsten Krohg-Sørensen gleder seg over en mulig sammenslåing av de karkirurgiske miljøene. – Fra januar er karkirurgene på Aker i samme klinikk som oss, og trolig blir det etablert én felles karkirurgisk avdeling i Oslo, lokalisert til Rikshospitalet. Det gleder jeg meg til, og jeg håper at flyttingen av virksomheten på Aker vil skje tidlig i prosessen, understreker hun.

Helikopteret letter fra landingsplassen utenfor Kirsten Krohg-Sørensens vindu.

– Skal vi gå ut og ta de bildene? Hun går med rolige, målrettede skritt mot døren.

– Det er nok pasienten min som er kommet, et aneurisme med smerter. Stemmeleiet er uendret og gangen like rolig, men jeg aner at pupillene utvider seg en anelse.

Anne Kathrine Sebjørnsen
annekaths@hotmail.com
BUP Nordstrand, Oslo